

International
Detention Coalition
Rights and dignity for all who migrate

สรุปเวทีรับฟังความคิดเห็นของเด็กและเยาวชนในอพยพโยกย้ายถิ่นฐาน ต่อแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยสิทธิของเด็กในบริบทโยกย้ายถิ่นฐาน

ที่มาและวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรม

สถานการณ์การอพยพโยกย้ายถิ่นฐานข้ามพรมแดนในช่วงเวลาที่ผ่านมามีจำนวนมากขึ้น ปัจจัยหลักในการอพยพโยกย้ายถิ่นฐานมีหลากหลายประการ อาทิ ความยากจน ความไม่เท่าเทียม ความขัดแย้ง ภัยพิบัติ และการประทัดประทัดทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายของเด็กทั้งกรณีเด็กที่ติดตามผู้ปกครอง เด็กที่เดินทางโดยลำพังและเด็กที่พลัดพรากจากผู้ดูแล ประเทศสมาชิกอาเซียน (ASEAN Member States – AMS) ให้ความสำคัญต่อประเด็นสิทธิของเด็กอพยพโยกย้ายถิ่นฐานมากขึ้น โดยในปี 2562 ได้รับรองปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิของเด็กในบริบทของการอพยพโยกย้ายถิ่นฐาน (ASEAN Declaration on the Rights of Children in the Context of Migration) ซึ่งอาจถือได้ว่าเป็นการสนับสนุนการขับเคลื่อนตามข้อตกลงระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐานที่ปลอดภัย เป็นระเบียบ และปกติ (Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration – GCM) และข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยผู้ลี้ภัย (Global Compact on Refugees – GCR) และในเดือน ตุลาคม 2564 ได้มีการรับรองแผนปฏิบัติการระดับภูมิภาคว่าด้วยการอนุวัติปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิของเด็กในบริบทของการโยกย้ายถิ่นฐาน (Regional Plan of Action on Implement the ASEAN Declaration on the Rights of Children in the Context of Migration) ภายหลังจากที่ประเทศสมาชิกได้เห็นชอบต่อแผนปฏิบัติการระดับภูมิภาคฯ ประเทศไทยมีความมุ่งมั่นต้องพัฒนาแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยการคุ้มครองสิทธิของเด็กในบริบทของการโยกย้ายถิ่นฐาน และดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการระดับภูมิภาคฯ โดยมีกรมกิจการเด็กและเยาวชน (ดย) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม) เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนนี้

ในการพัฒนาแผนปฏิบัติการระดับชาตินี้ ทางกรมกิจการเด็กและเยาวชน (ดย) จะจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อาทิ หน่วยงานราชการ องค์กรระหว่างประเทศ ภาคประชาสังคม รวมทั้งเด็กและเยาวชนในบริบทอพยพโยกย้ายถิ่นฐาน

สำหรับการรับฟังความคิดเห็นของเด็กและเยาวชนในบริบทอพยพโยกย้ายถิ่นฐาน โดยร่วมกับองค์กร International Detention Coalition องค์กร Terre des Hommes Germany และองค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (ยูนิเซฟ) ประเทศไทยด้วยการสนับสนุนจากสหภาพยุโรป¹ ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ ด้านกระบวนการมีส่วนร่วมของเด็กโยกย้ายถิ่นฐานต่อแผนปฏิบัติการระดับชาติว่า ด้วยสิทธิของเด็กในบริบทของการโยกย้ายถิ่นฐาน ระหว่างวันที่ 15 – 17 ธันวาคม พ.ศ. 2564 ณ โรงแรมกรีนเลค รีสอร์ท จังหวัดเชียงใหม่ โดยผู้เข้าร่วมประกอบด้วย ผู้แทนจากภาครัฐ องค์กรระหว่างประเทศ ภาคประชาสังคม วิทยากร และเจ้าหน้าที่ 43 คน จาก 17 หน่วยงาน เพื่อพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ภาครัฐและ ภาคเอกชนในการเป็นผู้นำกระบวนการในการสร้างการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน อพยพโยกย้ายถิ่นฐานต่อแผนปฏิบัติการระดับชาติ

นำไปสู่การรับฟังความคิดเห็นของเด็กและเยาวชนต่อแผนการปฏิบัติการระดับชาติฯ จากจังหวัดต่าง ๆ ได้แก่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน จังหวัดตาก จังหวัดเชียงราย จังหวัด สมุทรสงคราม จังหวัดนนทบุรี จังหวัดกาญจนบุรี และกรุงเทพฯ (เอกสารแนบ 1) เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนโยกย้ายถิ่นฐานอย่างมีความหมายและ ปลอดภัยในประเด็นการคุ้มครองสิทธิของเด็กในบริบทของการโยกย้ายถิ่นฐานที่เชื่อมโยง ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับสากลผ่านแผนปฏิบัติการระดับชาติฯ นี้ ทั้งนี้มี เด็กถูกหลอกลวงข้ามชาติ เด็กผู้ลี้ภัย เด็กแสวงหาที่พักพิง และเด็กไร้สัญชาติ จำนวนทั้งสิ้น 175 คนเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว

เวทีนำเสนอข้อคิดเห็นต่อผู้ใหญ่โดยเด็กและเยาวชนอพยพโยกย้ายถิ่นฐาน

ผู้เข้าร่วมรับฟังความคิดเห็นของเด็ก

คุณวันชัย รุจนวงศ์

- ผู้แทนไทยด้านสิทธิเด็กในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนว่าด้วยการส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิสตรีและสิทธิเด็ก (ACWC)

คุณศิริพงษ์ ศรีอาคี

- ผู้อำนวยการกลุ่มความร่วมมืออาเซียน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

คุณสุธิดา ศรีมงคล

¹ โครงการร่วมทุนโดยสหภาพยุโรป/ยูนิเซฟ

“การคุ้มครองเด็กที่ได้รับผลกระทบจากการอพยพโยกย้ายถิ่นฐานในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เอเชียใต้ และ เอเชียกลาง

- ผู้อำนวยการกลุ่มการพัฒนากระบวนการคุ้มครอง กรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์

คุณกীরติ สัจเดว์

- นักการทูตชำนาญการ กรมองค์การระหว่างประเทศ กระทรวงต่างประเทศ

คุณชวรัตน์ ชวรางกูร

- ผู้แทนองค์กร International Detention Coalition

คุณศิวัช ไชยรัตน์

- ผู้แทนองค์กร Terre des Hommes Germany

สรุปปัญหาและอุปสรรคที่เด็กอพยพโยกย้ายถิ่นฐานเผชิญ

ประเด็นสิทธิเด็ก	ความคิดเห็นจากเด็กและเยาวชน
สถานะทางกฎหมาย	<ul style="list-style-type: none"> ● ทุกคนได้รับบัตรประชาชน ● มีสัญชาติ ● มีที่ปรึกษาทางกฎหมาย ● มีบัตรแสดงสถานะทางกฎหมายที่สามารถเปิดบัญชีธนาคารได้ ● อำเภอไม่เพิกเฉย ให้ความสำคัญกับเอกสารของเราและไม่ทำเอกสารของเราหาย ● ลดค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการขึ้นทะเบียนสถาน ● สามารถขอเอกสารทางกฎหมายเมื่อทำหายหรือไม่มี เช่น ใบเกิด
สิทธิสุขภาพ	<ul style="list-style-type: none"> ● หลักประกันสุขภาพ ● การรักษาพยาบาลฟรี
สิทธิการศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> ● การศึกษาต่อปริญญาตรี ● การเข้าถึงการศึกษาที่ในโรงเรียนไทย ● ให้ข้อมูลกับผู้ปกครองว่าเด็กทุกคนเรียนฟรี ● ให้วุฒิการศึกษาเพื่อเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น ● สนับสนุนทุนการศึกษา ● ได้เรียนภาษาอังกฤษในโรงเรียน

	<ul style="list-style-type: none"> ● หากอายุเกิน 12 ปี ยังสามารถเข้าเรียนในโรงเรียนไทยได้ ● เด็กต้องช่วยพ่อแม่ทำงานทำให้ไม่ได้เรียน ● รูปแบบการเรียนการสอนเหมาะสมกับช่วงอายุเด็ก
สิทธิการเดินทาง	<ul style="list-style-type: none"> ● สามารถเดินทางได้อย่างอิสระ ● เด็กเอกสารสถานะทางกฎหมายสามารถเดินทางไปเรียนโรงเรียนได้โดยไม่ถูกจับกุมและคุมขัง ● สิทธิในการเดินทางเด็กที่มีบัตรชมพู จดทะเบียนเลข 0 หรือกลุ่มเลข G ● เด็กที่ไม่มีใบเกิดสามารถเดินทางได้
สิทธิในการทำงาน	<ul style="list-style-type: none"> ● สนับสนุนให้การหางานได้ง่ายขึ้น ● ได้ค่าจ้างเต็มจำนวน ● ไม่ละเมิดแรงงานเด็ก ● มีงานที่หลากหลาย ● เพิ่มค่าแรงเมื่อต้องทำงานในช่วงมีโรคระบาด ● ทำงานได้ถูกกฎหมาย ● ใบอนุญาตทำงาน ● ส่งเสริมอาชีพ ● พ่อแม่ มีงานประจำทำ
สิทธิเด็ก	<ul style="list-style-type: none"> ● ได้รับอาหารที่ดี ครบ 5 หมู่ ● เข้าถึงปัจจัยพื้นฐาน เช่น ยารักษาโรคและที่พักอาศัย ● ตระหนักถึงสิทธิเด็ก ● มีการเก็บข้อมูลจำนวนเด็กในแต่ละพื้นที่ ● ตระหนักถึงสิทธิเด็กที่เป็น LGBTIQ ● ไม่ถูกละเมิด ● เด็กสามารถทำตามความฝันได้ ● เข้าใจความต้องการของเด็ก
สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง (กรณีเด็กถูกกักตัว)	<ul style="list-style-type: none"> ● ยุติการจับกุมและคุมขังเด็กและครอบครัวเนื่องจากห้องกักมีสภาพที่แออัด ไม่สะอาด มีผลกระทบต่อพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจและอารมณ์ของเด็ก เสี่ยงต่อการถูกละเมิดขาดความเป็นส่วนตัวและไม่มีอิสระ ● ควรให้เด็กที่ได้รับการปล่อยตัวจากสถานกักตัวได้รับ

	<p>ความคุ้มครองและอยู่รวมกันเป็นครอบครัว</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ลดความถี่ในการรายงานตัวจากสองสัปดาห์เป็นสามเดือนเพราะสร้างความลำบากให้แก่เด็กและครอบครัว และมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางและต้องขาดเรียน ● งดค่าใช้จ่ายในการวางเงินประกันสำหรับผู้ปกครองของเด็ก ● เด็ก
การไม่ถูกเลือกปฏิบัติ	<ul style="list-style-type: none"> ● การไม่โดนรังแก เอาเปรียบ ● การไม่แบ่งแยก ● ไม่ถูกปิดกั้นโอกาส
การแสวงหาที่พักพิง (ผู้ลี้ภัย)	<ul style="list-style-type: none"> ● การไม่ถูกส่งกลับเมื่อมีภาวะสงคราม ● มีอาหาร ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรคให้กับผู้หลบหนีสงคราม
สิทธิการมีส่วนร่วม	<ul style="list-style-type: none"> ● รับฟังความคิดเห็นของเด็กและเยาวชน

การนำเสนอข้อเสนอจากเด็กและเยาวชนอพยพโยกย้ายถิ่นฐาน

กลุ่ม 1 สถานะทางกฎหมาย : ศร (สังขละบุรี) แต่ม (สังขละบุรี) ตีห้า (แม่สอด)

รูปแบบการนำเสนอ : การเล่าประสบการณ์ตัวเอง
จากการเข้าแข่งขันและประกวดและได้รับการยอมรับจากหลายหน่วยงาน

ข้อเสนอจากเด็ก :

- อยากให้มีที่ปรึกษาด้านกฎหมาย
- มีกระบวนการทำงานที่ชัดเจนในการให้สถานะทางกฎหมาย
- อยากให้ทุกคนมีสถานะทางกฎหมาย เหมือนกับเด็กไทย
- ลดข้อจำกัดและย่นระยะเวลาในการดำเนินการยื่นขอสถานะทางกฎหมาย

กลุ่ม 2 สิทธิการรักษาพยาบาล : โก่อ๊ (สังขละบุรี) แนน (สมุทรสาคร) เอนันดา (สมุทรสาคร)

รูปแบบการนำเสนอ : แสดงละครใบ้

เรื่องราวความแตกต่างการเข้ารับรักษาพยาบาลของคนที่มีบัตรประชาชนกับคนไม่มีบัตร

ข้อเสนอจากเด็ก : สิทธิการรักษาพยาบาลที่อยากให้ ใส่ใจ มองเห็น และปฏิบัติ อย่างเท่าเทียม

- **ใส่ใจ** คือ ใส่ใจในการรักษาพยาบาลแก่ผู้ป่วย อย่างเท่าเทียมและคำนึงถึงความรู้สึกของพวกเรา
- **มองเห็น**
พวกเราและปรับปรุงแก้ไขบริการให้เหมาะสมกับผู้อพยพโยกย้ายถิ่นฐาน และผู้ลี้ภัย
- **ปฏิบัติอย่างเท่าเทียม**
มีหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าและทั่วถึงในกลุ่มเด็กเคลื่อนย้ายทุกคน ไม่ว่าเราจะมีบัตรหรือไม่มีบัตร เราควรได้รับการรักษาอย่างเท่าเทียม

กลุ่ม 3 สิทธิทางการศึกษา : มินตรา (สมุทรสาคร) วอ (สมุทรสาคร) เฮอ ชินา สกาย (แม่สอด)

รูปแบบการนำเสนอ : การเล่าเรื่องประสบการณ์ตัวเอง ประกอบรูปวาด “เราเหมือนเด็กทั่วไป อยากมีสิทธิในการศึกษา อยากเรียนจบปริญญาตรีเหมือน กับเด็กทั่วไป เราเข้าใจว่า เด็กทุกคนสามารถได้รับการศึกษาได้ แต่พอพวกเราไปสมัคร เรียนโรงเรียนบอกว่า เราไม่มีเอกสารเหมือนกับเด็กไทย เราไม่สามารถเข้าเรียนได้ อยากให้ทุกโรงเรียนมีแนวทางรับเด็ก เพื่อให้เด็กทุกคนสามารถเรียนได้”

ข้อเสนอของเด็ก : อยากได้เรียนในระบบการศึกษา เรียนจบแล้วอยากได้วุฒิการศึกษาโดยไม่มีข้อจำกัดใดๆ เพื่อให้เราได้มีอนาคตเปิด กว้างขึ้น เพื่อความฝันของพวกเรา การศึกษาควรเข้าถึงได้ทั้งในระบบและกศน.

กลุ่ม 4 การคุ้มครองเด็ก : อัสมาน (กทม) วันดา (นนทบุรี) เซนี (นนทบุรี)

รูปแบบการนำเสนอ : การเล่าเรื่องประสบการณ์ตัวเอง “เราเป็นตัวแทนเด็กอพยพ เคลื่อนย้ายที่เคยถูกกักขัง ตำรวจจับครอบครัวไปเราถูกแยกจากกัน ไม่รู้ว่า จะถูกพาไปที่ไหน ทำให้รู้สึกกลัวมาก ไม่รู้ชะตากรรม รู้สึกกังวลมาก อยากคุยกับ

พ่อแม่ก็คุยไม่ได้ ต้องอยู่คนเดียวที่บ้านพักเด็กถึง 8 เดือน ทำให้เรียนไม่ทันเพื่อน รู้สึกแย่มากและทรมานมาก ๆ ยิ่งเวลาผ่านไปนาน น้องก็คนเล็กจำหน้าพ่อแม่ไม่ได้ สื่อสารกับพ่อแม่ไม่ได้”

ข้อเสนอของเด็ก :

- ไม่อยากให้อีกซังเด็ก ไม่อยากให้แยกเด็กจากพ่อแม่
- ห้องกักอันตรายเป็นผลกระทบต่อเด็ก ควรให้เราได้ใช้ชีวิตข้างนอก เราได้ไปโรงเรียน ได้ช่วยพ่อแม่
- ลดความถี่ในการรายงานตัวทุก 2 อาทิตย์ เป็น 3 เดือนครั้ง เพราะมีค่าใช้จ่ายทั้งเรื่องการเดินทางและเด็กต้องหยุดเรียน
- จะดีมากถ้าพ่อแม่ของเราไม่ต้องวางเงินประกันตัว
- อยากให้องค์กรระหว่างประเทศหาทางออกที่ยั่งยืนกับเด็กผู้ลี้ภัย
- ต่อมาตัวแทนเด็กและเยาวชนอพยพโยกย้ายถิ่นฐานได้อ่านแถลงการณ์ให้ผู้ใหญ่รับฟัง (เอกสารแนบ 2)

การตอบรับต่อข้อคิดเห็นของผู้ใหญ่ผู้จัดทำนโยบายและผู้ปฏิบัติงาน

คุณวันชัย รุจนวงศ์

- ผู้แทนไทยด้านสิทธิเด็กในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนอาเซียนว่าด้วยการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิสตรีและสิทธิเด็ก (ACWC)

ผมได้รับฟังปัญหาด้วยความเห็นใจและเข้าใจ เราต้องยอมรับว่าปัญหายังคงมีอยู่ และไม่ใช่มีปัญหาแค่ประเทศไทยแต่ว่ามีในหลายที่ทั่วโลก สมัยก่อนเรายังไม่มีนโยบายเอาเด็กไว้นอกห้องกัก ตอนนี้มี MOU-ATD แล้ว และนโยบายยังระบุว่า ควรให้เด็กอยู่กับพ่อแม่เป็นครอบครัว แต่บางกรณีก็ยังไม่ได้อาพ่อแม่ออกมาได้ทันที่ ตอนนี้เด็กบางคนอาจจะได้อยู่ในชุมชน โดยไม่ต้องมีการประกันตัวเด็ก ตอนที่เราทำสำเร็จคือ ไม่มีการเอาเด็กไปกักตัว เด็กต้องแยกมาอยู่บ้านพักเด็ก ไม่อยู่ในห้องกัก บางที่ได้อยู่ในชุมชนโดยมี เอ็นจีโอ ช่วยดูแล นโยบายนี้เพิ่งเริ่มทำมาได้ 3 ปี อาจจะต้องพัฒนาเป็นเรื่อง ๆ ไปตอนนี้เด็กหลายคนไม่ถูกกัก แต่ยังไม่ทำได้หมดทุกอย่าง โดยเฉพาะการเอาเด็กทุกคนไปอยู่ในชุมชนยังเป็นเรื่องยาก เพราะต้องทำให้ชุมชนยอมรับ มีบ้านให้เช่า ต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ต้องร่วมมือกันกับองค์กรระหว่างประเทศและ องค์กรภาคเอกชนต่าง ๆ มาช่วยกัน

สร้างระบบให้ดีขึ้น ต้องผ่านการเรียนรู้ปัญหาและใช้เวลาปรับปรุง ระบบให้ดีขึ้น

เรื่องที่ยากกว่า คือ เรื่องสิทธิการรักษาพยาบาล ถ้ามีบัตรประจำตัว รัฐบาลจ่ายเงินให้โรงพยาบาล ตามจำนวนรายชื่อตามบัตรประชาชนปัจจุบันเราใช้วิธีขอร้องกระทรวงสาธารณสุขให้ดูแลผู้ป่วยโยกย้ายถิ่นฐาน แต่ถ้าเกิดเจ็บป่วยขึ้นมา หมอก็อาจจะรักษาให้ แต่อาจจะไม่ได้สิทธิเหมือนคนไทย บางกรณีคนไทยไปรักษา ก็ต้องจ่ายเงินเพิ่ม หมอไทยค่อนข้างใจดี

เรื่องสถานะบุคคล แยกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มพ่อแม่อยู่เมืองไทยมานาน ลูกเกิดในโรงพยาบาล เมื่อก่อนจะมีปัญหาหน่วยงานรัฐไม่ออกใบเกิดให้ เพราะพ่อแม่ไม่ใช่คนไทย ทำให้เด็กไม่มีใบเกิด ตอนนี้เด็กที่เกิดใหม่มีใบเกิดทุกคน เป็นใบเกิด 2 ภาษา ไทย-อังกฤษ ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เด็กทุกคนต้องมีสัญชาติ แต่ไม่ได้หมายความว่าต้องมีสัญชาติไทย ถ้าพ่อแม่เป็นชาวต่างชาติ ก็ต้องเป็นไปตามกฎหมาย ถ้าพ่อหรือแม่ เป็นคนไทย ลูกก็จะได้สัญชาติไทย ซึ่งโรงพยาบาลจะออกไปรับรองการเกิด เพื่อไปจดทะเบียนการเกิดต่อไป ทำให้มีเลข 13 หลัก และตอนนี้การศึกษาภาคบังคับเรียนถึงม. 3 และเรียนฟรีถึง ม.6 สำหรับเด็กทุกคน

วันนี้เป็นวันที่สำคัญมาก อะไรที่เป็นปัญหา เราจะนำไปทำเป็นแผนระดับชาติ เพื่อสิทธิของเด็กในบริบทโยกย้ายถิ่นฐานและจะเชิญทุกหน่วยงานมาร่วมติดตามการแก้ปัญหา ทุกเรื่องมีการเปลี่ยนแปลงมาเรื่อย ๆ แต่การจะเปลี่ยนแปลงบางอย่าง เช่น เอาพ่อแม่มาอยู่ในชุมชนต้องใช้เวลาและต้องผลักดัน ภายใน 2 - 3 ปีที่ผ่านมา สถานการณ์เด็กอพยพโยกย้ายถิ่นฐานถือว่าดีขึ้นมาก อย่างน้อยเด็กก็ไม่ถูกกักตัวแล้วต่อไปเป็นเรื่องการทำแผน ต้องไปคุยกับหน่วยงานไหน จะทำอย่างไรเพื่อให้แก้ปัญหาให้ได้มากกว่านี้ อาจจะหมดภายใน 1 - 2 ปี แต่มีพัฒนาการที่ดีขึ้น ติดตรงไหน เราต้องมาช่วยกันแก้

คุณศิริพงษ์ ศรีอาค๊ะ

- ผู้อำนวยการกลุ่มความร่วมมืออาเซียน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

เวทีแบบนี้ดีมาก เพราะเป็นเวทีที่รับฟังเสียงของเด็ก มีประโยชน์ ทุกข้อเสนอแนะ ทุกเรื่องราว มีประโยชน์มาก ขอชื่นชมทางกรมกิจการเด็กและเยาวชน และผู้มีส่วนร่วมทุกท่าน ขอเป็นกำลังใจกับทุกคน บางเรื่องอาจจะใช้เวลา ไม่ทันใจ มีปัจจัยเงื่อนไขเกี่ยวข้องมากมาย บริบทของแต่ละประเทศไม่เหมือนกัน เช่น เรื่องของปฏิญญาและแผนปฏิบัติการ กว่าจะออกมาเป็นเอกสารที่อาเซียนรับรอง ต้องใช้ความพยายามและความร่วมมือ ผลักดันอย่างหนักและใช้เวลามาก อย่าเพิ่งท้อ เพื่อจะก้าวไปสู่ความฝัน ในวัยนี้ สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ การศึกษา จะเป็นใบเบิกทางในการได้รับโอกาสต่าง ๆ ของน้องได้ เรียนอะไรก็ได้เท่าที่ศักยภาพเรามี มีอาชีพ มีงานทำทุกคน เพื่ออนาคตของตัวเอง อยากจะฝากข้อคิดไว้ให้น้อง ๆ และหน่วยงานเกี่ยวข้อง 5 ข้อ

- ก. มีเด็กอพยพโยกย้ายถิ่นฐานกี่คน
- เราต้องมาร่วมกันสำรวจเด็กในบริบทโยกย้ายถิ่นฐานว่ามีกี่คนในประเทศไทย
- ข. ขั้นตอน กระบวนการขับเคลื่อนควรเป็นไปอย่างไร
- ต้องมีการแก้ไขนโยบายเพิ่มเติมหรือไม่
- ค. ใครทำ - มีหน่วยงานไหนบ้างที่เกี่ยวข้อง
- ง. งบประมาณ- หามาจากไหน
- จ. จบเรื่องนี้- เราต้องจบ เราต้องเปลี่ยนเด็กไร้สัญชาติ เป็นเด็กมีสัญชาติ
- เราคาดหวังให้เด็กทุกคนมีสัญชาติ

คุณสุธิดา ศรีมงคล

- ผู้อำนวยการกลุ่มการพัฒนากระบวนการคุ้มครอง กรมกิจการเด็กและเยาวชน

ในฐานะผู้แทนของกรมกิจการเด็กและเยาวชน หรือ ดย. รู้สึกยินดีที่ได้มารับฟังความเห็นของน้อง ๆ เป็นประเด็นสำคัญที่จะต้องกลับไปทำงานต่อ ดย. เป็นหน่วยงานหลัก มีภาระกิจสำคัญที่จะไปจัดทำ แผนระดับชาติ ความเห็นของน้องที่ให้ บางอย่างเราทำแล้ว แต่อาจจะยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ เช่น เรื่องของการศึกษาที่เจ้าหน้าที่ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในนโยบาย อาจจะยังไม่ชัดเจนในกระบวนการทำงาน เราเองอาจจะต้องไปทำความเข้าใจให้มากขึ้น เพื่อจะได้ทำงานกับน้องได้ชัดเจนมากขึ้น เรื่องการกักตัว เรามีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนแล้ว อาจจะต้องมีการสร้างความเข้าใจกระบวนการที่ให้ สหวิชาชีพเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ช่วยลดการพรวกน้องออกจากครอบครัว หรือการกำหนดมาตรการอื่น ๆ เพิ่มเติมให้เหมาะสม เรื่องสถานะทางกฎหมาย เราอาจจะต้องทำแผนให้มีความชัดเจนมากขึ้น สิ่งเหล่านี้ ดย. นำไปหารือกัน และสร้างแนวทางการทำงานที่ชัดเจนเพื่อนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการและสภาพสถานการณ์ปัจจุบัน ดย. เห็นความสำคัญและรับไปทำงานต่อ เพื่อเห็นแนวทาง การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ขอขอบคุณและชื่นชมน้อง ๆ ที่ได้มาทำกิจกรรม ให้ข้อคิดเห็นและสะท้อนให้กับผู้ใหญ่ ขอชื่นชมน้อง ๆ ที่ทำกิจกรรมในครั้งนี้และได้สะท้อนความคิดเห็นให้ผู้ใหญ่ได้รับฟัง

คุณกীরติต สัจเดวี

- นักการทูตชำนาญการ กระทรวงต่างประเทศ

รู้สึกได้รับกำลังใจจากน้อง ๆ มากกว่า จากสิ่งที่น้องนำเสนอ ผู้ใหญ่ต้องใช้เวลากว่าจะคิดออกมาเป็นนโยบายได้ หลายครั้งเราอาจจะลืม พลังของน้องส่งเสียงมากระตุ้นเราให้เราทำงานหนักขึ้น เพื่อให้เรากลับไปทำงานให้มากขึ้น สิ่งนี้น้องสะท้อน คือ ปัญหาที่เรากำลังเจออยู่ แต่ว่าทั้งหมดทั้งมวลใช้เวลา บางเรื่องที่เราคิดว่า

เป็นเรื่องง่ายๆ เช่น เรื่องการประกันตัว แต่ต้องไปรายงานตัวทุก 2 อาทิตย์ ซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายและเสียเวลาทั้งวัน แต่ในเรื่องของกฎหมายยังคงค่อนข้างซับซ้อน แต่เรื่องสำคัญก็คือ ทำยังไงให้ทุกคนได้รับการประกันตัว ขอให้กำลังใจน้อง และขอให้เก็บพลังความตั้งใจไว้ เชื่อว่าวันหนึ่งมันจะสำเร็จแน่นอน ขอให้ใช้สิทธิที่จะ กระตุ้นในเวทีนี้ พี่ก็จะพยายามในส่วนของเรา พยายามทำทุกอย่างเท่าที่ทำได้ จะพยายามสู้ไปด้วยเช่นกัน

คุณชวรัตน์ ชวรางกูร

- ผู้แทนองค์กร International Detention Coalition

เรายินดีที่ได้ร่วมจัดงานนี้ให้น้องทุกคน เราทำงานทั้งกับภาครัฐ หน่วยงานยูเอ็น ภาคประชาสังคม และน้องๆทุกคนเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ยิ่งใหญ่ เราหวังว่าจะสนับสนุนงานด้านนี้ต่อไป เป้าหมายของเราคือไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง วันนี้เราฟังเสียงน้อง ๆ และนำน้องๆมาร่วมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาต่อไปจนปัญหาของน้องๆได้รับการแก้ไข

คุณสิวัช ชัยวัฒน์

- Terre des Hommes Germany

รู้สึกยินดีที่ได้เห็นน้องๆ มารวมกัน ในฐานะเจ้าของปัญหาเห็นว่าทุกคนมีกำลังใจที่ดี อยากรู้น้องๆต่อไป เพราะเราไม่ได้เป็นตัวแทนแค่ตัวเราเอง แต่เรายังเป็นตัวแทนของกลุ่มที่ประสบปัญหาเดียวกับเรา ขอให้กำลังใจน้องๆและกระทรวงต่างๆ ในการขับเคลื่อนการทำงานนี้ต่อไป

การดำเนินงานขั้นต่อไป

1. ดย.จะนำข้อคิดเห็นของเด็กไปพูดคุยกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยสิทธิของเด็กในบริบทของการโยกย้ายถิ่นฐาน
2. ดย. และองค์กรผู้ร่วมจัดงาน จะนำเสนอกระบวนการและเสียงของเด็กๆ ไปนำเสนอในเวทีระหว่างประเทศ เช่น International Migration Review Forum (IMRF) และ ASEAN เป็นต้น

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม

- กรมกิจการเด็กและเยาวชน: thailand.crc@gmail.com
- International Detention Coalition: info@idcoalition.org
- Terre des Hommes Germany: tdhthailand@tdhgsea.org

- องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (ยูนิเซฟ) ประเทศไทย:
thailandao@unicef.org

ภาคผนวก

เอกสารแนบ 1: จำนวนเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมเวทีรับฟังความคิดเห็นแยกตามพื้นที่

เวทีรับฟังความคิดเห็นเด็กและเยาวชน	วันที่จัด	สถานที่	จำนวนผู้เข้าร่วม
กิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ “พรมแดนมีอากัน ความหวัง ความฝัน เด็กกลุ่มน้ำสาละวิน” โดย ศูนย์พัฒนาเครือข่ายเด็กและชุมชน DCCN	19 – 20 มกราคม 2565	โรงเรียนบ้านแม่ ก่อน ต.แม่คง อ.แม่สะเรียง จ.แม่ฮ่องสอน	113 คน ชาย 74 คน หญิง 39 คน
การประชุมเชิงปฏิบัติการ เวทีรับ ฟังความคิดเห็นของเด็กและ เยาวชนต่อแผนปฏิบัติการระดับ ชาติว่าด้วยสิทธิของเด็กในบริบท โยกย้ายถิ่นฐาน โดย มูลนิธิช่วยไร้พรมแดน	20 มกราคม 2565	โรงแรม ควิน พาลีส อ.แม่สอด จ.ตาก	20 คน ชาย 10 คน หญิง 10 คน
อบรมพัฒนาศักยภาพเด็ก G เด็กไร้รัฐ ไร้สัญชาติ ในบริบท การเคลื่อนย้ายถิ่นฐานในเขต ชายแดน โดย มูลนิธิพัฒนาชุมชน และเขตภูเขา (พชภ.)	15 กุมภาพันธ์ 2565	โรงเรียนดอยแสน ใจ (ตชด. อนุสรณ์) ต.แม่สลองใน อ.แม่ฟ้าหลวง จ.เชียงราย	20 คน ชาย 5 คน หญิง 15 คน
เวทีรับฟังความคิดเห็นเด็กและ เยาวชน ต่อแผนปฏิบัติการระดับชาติว่า ด้วยสิทธิของเด็กในบริบทโยก ย้ายถิ่นฐาน	18 – 22 มีนาคม 2565 (หมายเหตุ: 21 – 22 มีนาคม)	ศูนย์พัฒนาบุคคล ากรเซ็นคาเบรีย ล ทองหล่อ แขวง คลองตัน เขต วัฒนา	17 คน ชาย 6 คน หญิง 11 คน

โดย กรมกิจการเด็กและเยาวชน ร่วมมือกับองค์การทุนเพื่อเด็ก แห่งสหประชาชาติ (ยูนิเซฟ) ประเทศไทย องค์กร Terre des Hommes Germany และองค์กร International Detention Coalition (เจ้าหน้าที่จากมูลนิธิเพื่อเยาวชน ชนบท มูลนิธิโฮสต์อินเตอร์เนชั่นแนล ประเทศไทย และมูลนิธิวันสกาย ร่วมเป็นที่มกระบวนกร)	2565 เป็นวันจัด กิจกรรม เวทีนำ เสนอข้อคิด เห็นต่อ ผู้ใหญ่)	กรุงเทพฯ นคร	
--	--	-----------------	--

เอกสารแนบ 2:

คำแถลงของเด็กและเยาวชนที่ได้รับผลกระทบจากการโยกย้ายถิ่นฐานในประเทศไทย

“เมื่อพวกเราเด็กเคลื่อนย้ายรวมตัวกัน เสียงของพวกเราจะมีความหมาย
 เราจะสร้างการเปลี่ยนแปลง สร้างการคุ้มครองป้องกัน
 และส่งเสริมสิทธิของพวกเราอย่างมีพลัง”

สิทธิเด็กในบริบทการโยกย้ายถิ่นฐานในประเทศไทย

กรุงเทพฯ, ประเทศไทย, 22 มีนาคม 2565

พวกเราทั้ง 17 คน ในฐานะตัวแทนเครือข่ายเด็กและเยาวชนที่ได้รับผลกระทบ
 จากนโยบายที่เกี่ยวกับการโยกย้ายถิ่นฐานหลายร้อยคน จากทุกภูมิภาคของประเทศไทย
 ที่ได้รวมตัวกันเพื่อร่วมกันส่งเสียง ของเด็กและเยาวชนเคลื่อนย้าย หรือ
 เด็กในบริบทโยกย้ายถิ่นฐาน ให้ได้ เข้าไปมีส่วนร่วมในการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ดี
 ที่จะทำให้พวกเราในฐานะ “เด็ก” พลเมืองของโลก ได้รับสิทธิเช่นเดียวกับ “เด็ก”
 ทุกคน

พวกเราอยากขอบคุณทุกโอกาส ที่ทำให้พวกเราได้มาเจอกัน และเปิดโอกาส
 ให้พวกเราได้รู้จักและ มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ทั้งต่อแผนปฏิบัติการระดับ

ประเทศ เพื่อการขับเคลื่อนปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยสิทธิของเด็กในบริบทของการโยกย้ายถิ่นฐาน พร้อมทั้งยังพาลเสียงของเด็กไปสะท้อนการมีส่วนร่วมในข้อตกลงระหว่างประเทศเพื่อการโยกย้ายถิ่นฐานที่ปลอดภัย เป็นระเบียบ และปกติ (GCM) และข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยผู้ลี้ภัย (GCR) ทำให้พวกเราทราบว่า ผู้ใหญ่ไม่ลืมเด็กอย่างพวกเรา ไม่ทิ้งพวกเราไว้ข้างหลัง และยังให้ความสำคัญต่อเสียงของเด็กอย่างมีความหมายในระดับนโยบายอีกด้วย

ในบริบทของการโยกย้ายถิ่นฐาน พวกเราอาจเผชิญหน้ากับความท้าทายเฉพาะที่ต้องได้รับการช่วยเหลือและสนับสนุน แต่ในความเป็น “เด็ก” พวกเรายังมีสิทธิมีความฝัน ความหวัง เหมือนกับเด็กทุกคน ขอผู้ใหญ่ช่วยจัดอุปสรรคที่จะขัดขวางสิทธิที่พวกเราควรจะได้รับ สนับสนุนสิ่งที่จะทำให้ความฝันความหวังของพวกเราเป็นจริง พวกเราขอส่งเสียง เพื่อสิทธิที่จะทำให้จะทำให้เรามีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีในฐานะเด็กคนหนึ่ง เช่นเดียวกับ เด็ก ทั่วโลกอย่างเท่าเทียม

พวกเรา ขอส่งเสียงเพื่อ:

- **สิทธิของการมีสถานะบุคคลที่ถูกต้องตามกฎหมาย**

พวกเราและเพื่อนหลายคน เกิดและอยู่ในประเทศไทย การได้มีบัตรประชาชนมีสถานะบุคคลที่ถูกต้อง หรือเป็นพลเมืองของประเทศ จะทำให้ชีวิตของพวกเรา มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน หากพวกเราได้รับสถานะบุคคลที่ถูกต้องตามกฎหมาย พวกเราก็จะสามารถได้รับสิทธิต่าง ๆ และเป็นเหมือนใบเบิกทางในการใช้ชีวิต การศึกษา การทำงาน และอนาคตที่ดีของพวกเราอีกด้วย

- **สิทธิการรักษาพยาบาล**

สิทธิประโยชน์และการเข้ารับบริการสาธารณสุขที่เท่าเทียม 3 ประการ

- 1) ใส่ใจ – ใส่ใจในการรักษาพยาบาลแก่ผู้ป่วย อย่างเท่าเทียม และคำนึงถึงผลกระทบต่อจิตใจของพวกเรา
- 2) มองเห็น – มองเห็นและปรับปรุงแก้ไขบริการให้เหมาะสมกับเด็กเคลื่อนย้ายทุกกลุ่ม
- 3) ปฏิบัติอย่างเท่าเทียม – รวมไปถึงหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าเท่าเทียมในกลุ่มเด็กเคลื่อนย้ายทุกกลุ่ม

- **สิทธิทางการศึกษา**

การศึกษาที่มีคุณภาพ เท่าเทียม และอยากได้โอกาสในการศึกษาระดับสูงชั้น การศึกษาต้องเข้าถึงเด็กเคลื่อนย้ายเหมือนเด็กทุกคน การศึกษาที่มีคุณภาพเหมาะสมกับความเป็นเด็กเคลื่อนย้าย การศึกษาที่ไม่มีค่าใช้จ่ายหรือสนับสนุนทุนการศึกษา และได้รับวุฒิการศึกษา โดยไม่มีข้อจำกัดใดๆ เพื่อให้ประตูความฝัน และอนาคตของเราเปิดกว้าง

- **สิทธิการไม่ถูกกัก หรือคุมขัง**

พวกเราไม่ต้องการให้มีการจับและกักเด็ก และไม่ต้องการให้แยกเด็กกับพ่อแม่ เราต้องการให้เด็กได้รับ การดูแลโดยครอบครัว โดยไม่มีการกักหรือคุมขังเด็ก ไม่ว่าจะกรณีใดก็ตาม ควรให้พวกเรา ได้ไปโรงเรียน ได้ใช้ชีวิตเช่น “เด็ก” และมี “สิทธิ” เช่นเดียวกับเด็กทุกคน อีกทั้งเราขอให้มีการแก้ปัญหา ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศเพื่อแสวงหาทางออกที่ยั่งยืนให้กับเด็กที่ได้รับผลกระทบจากนโยบาย ที่เกี่ยวกับการโยกย้ายถิ่นฐาน

ท้ายที่สุด พวกเราขอบคุณที่ทุกคน เปิดใจ รับฟัง ได้ยินเสียงของเด็กและเยาวชน เคลื่อนย้ายและทำให้เสียงของพวกเรามีความหมาย นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีใน ระดับต่างๆ เพื่อพวกเราและร่วมกับพวกเรา พวกเราอยากให้ทุกท่านทราบว่าสิ่งนี้ มีความหมายต่อพวกเราเป็นอย่างมาก และพวกเราจะไม่หยุดฝัน ไม่หยุดหวัง และ ไม่หยุดพัฒนาตนเอง ไม่หยุดผลักดันการเปลี่ยนแปลงที่ดี สำหรับและเพื่อ “สิทธิ” ของ “เด็ก” ทุกคน

22 มีนาคม 2565
เด็กและเยาวชนที่ได้รับผลกระทบจากการโยกย้ายถิ่นฐานในประเทศไทย

เอกสารแนบ 3: กิจกรรมต่างๆ ที่ใช้ในเวทีรับฟังความคิดเห็นของเด็กและเยาวชน อพยพโยกย้ายถิ่นฐานต่อแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยสิทธิของเด็กในบริบท โยกย้ายถิ่นฐาน

กิจกรรมความสุข ความทุกข์ของฉัน
วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ทราบถึงสิ่งที่ทำให้เด็กรู้สึกมีความสุขและสิ่งที่ทำให้เด็กมีความทุกข์ <ul style="list-style-type: none"> • วาดรูปคนและขีดเส้นแบ่งครึ่งข้างในตัวคนตามแนวยาว • ด้านซ้ายเขียนความสุข และด้านขวาเขียนความทุกข์
กิจกรรมสุขทุกข์เราต้องไปต่อ
วัตถุประสงค์ : เพื่อให้เด็กได้เห็นแนวทางในการจัดการความทุกข์ <ul style="list-style-type: none"> • นำเสนอความสุขและความทุกข์ที่วาดในกิจกรรมความสุข ความทุกข์ของฉัน • ผู้เข้าร่วมทุกคนแลกเปลี่ยนแนวทางการจัดการความทุกข์แก่กันและกัน
กิจกรรมเติมพลัง ก้าวอย่างเพื่อนาคต

<p>วัตถุประสงค์ : เพื่อให้เด็กทราบถึงสิทธิที่ตนเองมีภายใต้</p> <ul style="list-style-type: none"> • นำความทุกข์ที่ผู้เข้าร่วมนำเสนอมาจัดกลุ่มตามสิทธิด้านต่าง ๆ • การให้ความรู้ด้าน สิทธิเด็กภายใต้ UN-CRC
<p>กิจกรรมลำดับความสำคัญ</p>
<p>วัตถุประสงค์ : เพื่อให้เด็กตระหนักถึงปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการมีชีวิตที่ปลอดภัย เท่าเทียมและมีสุขภาวะที่ดี</p> <ul style="list-style-type: none"> • ให้ผู้เข้าร่วมแต่ละกลุ่มลำดับความสำคัญจากการรณรงค์ว่าสิ่งใดคือสิ่งที่สำคัญมากที่สุดไปสู่สิ่งสำคัญน้อยที่สุดต่อการมีชีวิตที่ปลอดภัย เท่าเทียม และมีสุขภาวะที่ดี • คำภายในการรณรงค์: มือถือ คอมพิวเตอร์ เงิน โทรศัพท์มือถือ โน้ตบุ๊ก แกด เวลาพักผ่อน อากาศที่ปลอดภัย น้ำดื่มสะอาด เสื้อผ้าตามแฟชั่น อาหารที่มีประโยชน์ ที่อาศัยที่ปลอดภัย การรักษาพยาบาล จักรยาน สถานที่เล่นที่ปลอดภัย อิสระในการนับถือศาสนา โรงเรียน
<p>กิจกรรมให้ความรู้เรื่องสิทธิของเด็ก G เด็กไร้รัฐ เด็กไร้สัญชาติ และเด็กในบริบทการอพยพโยกย้ายถิ่นฐาน</p>
<p>วัตถุประสงค์ : เพื่อให้เด็กทราบถึงสิทธิที่ตนเองมี และแนวทางในการเข้าถึงสิทธิ</p> <ul style="list-style-type: none"> • การอธิบายความหมายของเด็กในสถานะต่าง ๆ • สิทธิการศึกษาที่เด็กสามารถได้รับ • การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่ต้องเผชิญด้านสิทธิ การศึกษา • ความหมายของ GCM และ GCR
<p>กิจกรรมรวมพลังก้าวอย่างเพื่ออนาคต</p>
<p>วัตถุประสงค์ : เพื่อสะท้อนข้อเสนอที่เด็กต้องการให้ผู้ใหญ่ได้รับรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> • การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นที่เด็กต้องการให้ผู้ใหญ่ช่วยเหลือ
<p>กิจกรรมเกมจับคู่สิทธิเด็ก</p>
<p>วัตถุประสงค์ : เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจเรื่องสิทธิเด็ก</p> <ul style="list-style-type: none"> • การจับคู่การ์ดสิทธิกับหัวข้อสิทธิด้านต่าง • ผู้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเปลี่ยนความคิดเห็นด้านความสามารถในการเข้าถึงสิทธิ • ผู้เข้าร่วมเล่าเรื่องราวของตนเองโดยเชื่อมโยงเข้ากับประเด็นด้านสิทธิเด็ก

กิจกรรมใครช่วยเราได้

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ทราบถึงบุคคลแวดล้อมตัวเด็กที่ส่งผลกระทบต่อเด็ก

- ผู้เข้าร่วมวาดรูปมือและเขียนลงในแต่ละนิ้วว่าผู้ใหญ่คนใดที่สามารถช่วยสนับสนุนการดำเนินชีวิตของตนเอง

กิจกรรมประเมินความเสี่ยง AEIOU

วัตถุประสงค์ :

เพื่อให้เด็กทราบแนวทางการขอความช่วยเหลือเมื่อตนเองรู้สึกไม่ปลอดภัยขณะที่เข้าร่วมกิจกรรม

- ผู้เข้าร่วมสังเกตสัญญาณสี เขียว เหลือง แดง เขียวคือไปได้ เหลืองคือระวัง แดงคือหยุด ให้จับคู่ 2 คน ช่วยกันระดมสมองปกป้องให้ถึงจุดหมายตามสีที่ระบุ
- วิทยากรชวนคุย สีเขียวเหลืองแดงกับการอยู่ร่วมกัน เขียว = ปลอดภัย เหลือง = เฝ้าระวัง แดง = อันตราย ชวนระดมความคิดสีเขียว เหลือง แดง ในการอยู่ร่วมกัน
- แนะนำบุคคลในทีมปกป้องคุ้มครองเด็ก (Child Safeguarding Team) และช่องทางในการขอความช่วยเหลือเมื่อตนเองรู้สึกไม่ปลอดภัยขณะเข้าร่วมกิจกรรม

กิจกรรมบันไดงู

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ทราบถึงข้อกังวลและอุปสรรคที่ขัดขวางความฝันของเด็ก และสิ่งที่เด็กต้องการให้ผู้ใหญ่เข้ามาช่วยเหลือ

- แบ่งผู้เข้าร่วมออกเป็นกลุ่มด้วยการนับเลข 1 – 5 แต่ละกลุ่มเลือกอาสาสมัครมาจับฉลากในแต่ละรอบ
- ตอบคำถามเพื่อขึ้นตามบันไดงูแต่ละชั้น ใครถึงขั้นสุดท้ายก่อนชนะ
- คำถาม:
 - อะไรที่ทำให้น้อง ๆ มีความสุข
 - อะไรที่ทำให้กังวลหรือไม่สบายใจ
 - ความฝัน ความคาดหวังที่เราอยากเป็นคืออะไร
 - อะไรคือสิ่งที่ขัดขวางความคาดหวัง ความฝันของเรา
 - ถ้าเราพูดคุยกับผู้ใหญ่ได้ อยากบอกอะไร

กิจกรรม Flower of Support

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ทราบถึงบุคคลแวดล้อมเด็กที่ส่งอิทธิพลต่อเด็ก

- ผู้เข้าร่วมแต่ละกลุ่มระดมความคิดเห็นว่าใครที่สามารถให้ความช่วยเหลือ / สนับสนุน ในด้านต่าง ๆ
- เขียนชื่อบุคคลที่สามารถให้ความช่วยเหลือ / สนับสนุน ลงในรูปดอกไม้

กิจกรรม Yes or No

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจด้านสิทธิการมีส่วนร่วม

- ผู้เข้าร่วมยกกระดาษว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยในประเด็นต่าง ๆ พร้อมทั้งให้เหตุผล
- ประเด็น :
 - กลัวขี้อายกว่าส้ม
 - เป๋ปซี้อายกว่าไค้ก
 - ชอบใช้ดินสอมากกว่าปากกา
 - สีน้ำเงินเป็นสีที่ทำให้รู้สึกเศร้า
 - คนที่ตื่นเช้าคือคนที่ขยัน
 - เดินตามผู้ใหญ่หมาไม่กัด
 - เด็กนักเรียนควรใส่ชุดนักเรียน เมื่อไปโรงเรียน
 - ควรมีช่องทางให้เด็กได้แสดงความคิดเห็น

กิจกรรม My Hero

วัตถุประสงค์ :

เพื่อเสริมพลังอำนาจแก่เด็กให้เด็กสามารถมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและสามารถก้าวข้ามอุปสรรคที่ต้องเผชิญ

- ผู้เข้าร่วมวาดรูป Hero ตามความคิดของตนเอง และเปรียบเทียบว่าเหมือนหรือต่างกับตนเองอย่างไร
- แบ่งปันประสบการณ์จาก Hero (บุคคลที่เคยประสบกับอุปสรรคคล้ายกับผู้เข้าร่วมแต่สามารถก้าวข้ามอุปสรรคเหล่านั้นได้)
- ผู้เข้าร่วมเขียนว่าตนเองสามารถเป็น Hero ได้อย่างไร ในรูปแบบใด
- ผู้เข้าร่วมเขียนโปสการ์ดให้กำลังใจตัวเองที่จะเป็น Hero ในอนาคต

กิจกรรมสร้างสื่อสร้างสรรค์เพื่อการรณรงค์

วัตถุประสงค์ : เพื่อเตรียมความพร้อมการนำเสนอข้อเสนอแนะแก่ผู้ใหญ่

- ผู้เข้าร่วมเรียนรู้รูปแบบที่ใช้การนำเสนอความคิดเห็น เช่น วาดรูป ร้องเพลง และปั้นดินน้ำมัน

กิจกรรมมาสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ดีจากเสียงของพวกเรากันเถอะ

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้เด็กมีความเข้าใจต่อเครื่องมือระหว่างประเทศ และแผนปฏิบัติงานต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิของตนเอง

- แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วม แต่ละกลุ่มศึกษาข้อมูล GCM GCR ASEAN-CCM และ RPA
- แต่ละกลุ่มช่วยกันตอบคำถาม
 - เด็กในบริบทโยกย้ายถิ่นฐาน หมายถึงใครบ้าง
 - แผนปฏิบัติการ ระดับภูมิภาคของปฏิญญาอาเซียน ว่าด้วยสิทธิเด็กในบริบทของการโยกย้ายถิ่นฐาน มีประเด็นหลักอะไรบ้างอย่างไร
 - เป้าหมายของข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยผู้อพยพโยกย้ายถิ่นฐาน (Global Compact on Migration - GCM) และข้อตกลงระหว่างประเทศว่าด้วยผู้ลี้ภัย (Global Compact on Refugees – GCR)
- ผู้เข้าร่วมกลุ่มอื่นให้คะแนนการตอบคำถาม
- แต่ละกลุ่มฉลากหัวใจโบนัส หัวใจ 1 ดวง = 1 คะแนน 2 ดวง ได้คะแนน = 2 เท่า หัวใจแตกสลาย = ไม่ได้คะแนน

กิจกรรมเตรียมการนำเสนอ

วัตถุประสงค์ : เพื่อเตรียมความพร้อมการนำเสนอข้อเสนอแก่ผู้ใหญ่

- ผู้เข้าร่วมแบ่งกลุ่มตามประเด็นความคิดเห็นที่ตนเองสนใจ
- แต่ละกลุ่มเตรียมการนำเสนอประเด็นความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์

กิจกรรมเวทีนำเสนอข้อคิดเห็นต่อผู้ใหญ่

วัตถุประสงค์ : เพื่อให้ผู้ใหญ่ได้รับฟังข้อเสนอแนะจากเด็ก และนำข้อเสนอแนะเหล่านั้นไปจัดทำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยสิทธิของเด็กในบริบทของการโยกย้ายถิ่นฐานต่อไป

- ตัวแทนเด็กและเยาวชนนำเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้จากกิจกรรมทุกพื้นที่ให้แก่ผู้ใหญ่ที่มีหน้าที่กำหนดนโยบายและผู้ปฏิบัติงาน